

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Felhívás az 1878-iki párisi közkiállítás érdekében. — A rozskór vagy anyarozs. Dr. Hohenauer Ignác. — Szerszám- és épületfa. Ébner Sándor. — Az aszat irtása. Walter Lajos. — A nemes fűzmivelés mellékteendői. Enyedi. — A luczernanövény évenkénti gondozása. Dömötör László. — A faiskola védelme. Gábor József. — Vidéki gazdasági tudósítások: Mócs, Magyar-Igen, Torda-Sz.-Mihályfalva, Küküllővár, Torda-Koppánd. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Felhívás

az 1878-iki párisi közkiállítás érdekében a hazai közönséghez.

Az 1878-iki párisi közkiállításra vonatkozó összes ügyek központi vezetése a földm., ipar- és keresk. m. kir. ministerium által az alólírt orsz. központi bizottságra ruházottat.

E megbízatásunk kötelességünké teszi, hogy Magyarország nagy közönségének és különösen művészi, gazdasági és iparos köreinek figyelmét felhívjuk a küszöbön álló kiállításra

Bár a világesemények jelen pillanatban nem mutatkoznak alkalmasaknak az emberiség nemes küzdelmét az ipar és művészet terén elősegíteni, de a francia kormány a kiállítási előmunkálatokat szakadatlan erélylyel folytatván, mi is azt hisszük, czélszerűen járunk el, midőn minden szükséges intézkedést megteszünk arra, hogy a jövő évben a világhiállításán megjelenhessünk.

Hazánknak nem szabad elmaradnia a békés küzdelem ezen színteréről, mely alkalmat nyújt szellemi tanulmányra és az anyagi érdekek érvényesítésére.

Nem szabad elmaradnia saját érdekében sem a népek e nagy találkozójáról, mely a világ és egyes nemzetek életképességét és haladását tükrözi vissza és ez által megengedi, hogy megtanuljunk saját előnyünket megbecsülni és értékesíteni, saját hibáinkat pedig felismerni és helyrehozni.

Ily nemzetközi kiállítások által alkalmunk nyílik kifele

megismertetni a magyar termelvényeket, a magyar szellem fejlődését; itt hon pedig tőkésíteni azon roppant horderejű tanulmányokat, a melyeket minden téren szerezhettünk; mert a kiállításon ktanulmányozásánál mi sem alkalmasabb erőnk valódi nagyságának és reményünk valódi határának megismerésére.

S tagadhatlan, hogy ha a legutóbb tartott nemzetközi kiállítások és egyéb összejövetelek alkalmat szolgáltatottak arra, hogy a külföld hazánk viszonyaival megismerkedjék, ezen munkánk közepén meg nem állhatunk és jól felfogott érdekünk kötelességünké teszi a jövő évi párisi közkiállításán is bemutatni hazánk gazdag termékeit és okvetlen haladó iparunknak bár szerényebb termelvényeit.

Ne aggaszson az, hogy más, — különösen a nyugoti nemzetek iparosai sokkal előrehaladottabb a miénknél, mert e nagy versenytéren a nyugottal együtt a kelet is részt vesz és mig amaz üdvös tanulmányt nyújt, emez megismerve a mi iparunknak is gyakorlati értékét, kereskedelmi piaczul fog kínálkozni és mi reánk azon szép és egyuttal jelentékeny anyagi haszonnal járó feladat várakozik, hogy iparunkkal és annak termékeivel közvetítők legyünk a nyugot és kelet népei között.

Még fontosabb hazánkra nézve gazdaságunk méltó megismertetése.

Kiválóan földmivelő nép vagyunk és nemzetgazdasági jövedelmeink alapját legnagyobb részben az ország gazdasági termékei képezik.

A fejlődöttebb ipara folytán sok anyagot felhasznált nyugot is hozzánk fordul nyers terményekért; azon világkereskedelmi piacok száma, a melyeken ezeket értékesíthetjük, örvendetes mérvben szaporodik és csupán rajtunk áll, hogy gazdaságunk értékét a külföldi összeköttetések megteremtése és felhasználása által rövid idő alatt megkétszerezzük.

Ez összeköttetés és értékesítés megteremtésére legbiztosabb mód a nemzetközi kiállítások által nyílik és önmagunk,

saját létünk ellen elkövetett hiba volna e módot, e kínáló alkalmat felhasználatlanul hagyni.

Mindezeknél fogva hazánk anyagi jólétének érdekében teljes bizalommal reméljük, hogy Magyarország közönsége élénk részt veend a jövő évi párisi közkiállításon is.

De kifejezván e reményünket, nem mulaszthatjuk el egyuttal a siker érdekében már most egy nagy fontosságú kérréssel fordulni a kiállítani szándékozó közönséghez.

A kiállítás sikerének érdekében, az abból az országra háromlandó anyagi előnyök érdekében kérjük a kiállításban részt venni szándékozókat, hogy a gyakorlati működést tartsák szem előtt, hogy arra igyekezzenek, miszerint iparunknak és gazdaságunknak életrevalóságát, gyakorlati értékét és használhatóságát ismertessék meg a nagy világgal és ne kívánják egyes szokatlan, rendkívüli, talán magában véve igen érdekes, de a gyakorlati életben kevésbé elterjedt tárgyaknak kiállítását.

Nem a rendkívüliségek, a sajátosságok megismertése fog hasznára válni az országnak, hanem az, ha be tudjuk bizonyítani, hogy állandó, használható munkákat tudunk előállítani, hogy gondosan ápoltt, egészséges és messze távolba is elszállítható gazdasági terményeinkkel kiálljuk a versenyt más nemzetbeli nagy versenytársainkkal.

S kivált az áll az ország érdekében, miszerint ezen cikket mutassuk be a legelőnyösebben a világnak, a melyek már is kivitelünk tárgyát képezik, vagy melyek már annyira fejlődtek, hogy rövid idő alatt kivitel tárgyát képezhetik; hogy ez által nemcsak továbbra is biztosítsuk e kivitel, hanem fokozzuk és növeljük azt és megmutassuk, miszerint már is jelentékeny tért foglalunk el a nemzetek elismerésében, már is nagy mérvben ismerik értékünket és hasznos tagjai vagyunk a népek nagy családjának.

Ha ezt bebizonyítanunk sikerül: eddigi kivitelünk hatványozott emelkedése, nemzetgazdasági jövedelmeink jelentékeny növekvése lesz reánk nézve az 1878. évi párisi közkiállítás eredménye.

Ez irányban kérjük a kiállító közönség figyelmét különösen; részünkről előre is igérvén, hogy a hitelünknek és nemzetgazdaságunknak emelésére hivatott ily kiállítási tárgyakra kiváló gondot és figyelmet fordítandunk.

Tudatjuk végül a tisztelt közönséggel, hogy a francia kormánynak a kiállításra vonatkozó mindazon eddigi intézkedéseit és rendszabályait, valamint a kiállítás magyarországi szervezésére vonatkozó mindazon szabályokat, a melyeknek ismerete a kiállítani szándékozóknak kívánatos, a lehető legrövidebb idő alatt közléteendjük.

Addig is azonban már eleve figyelmeztetjük a kiállítani szándékozó közönséget, hogy a kiállítandó tárgyak bejelentésére végső határidőül f. évi június 15-ike tűzött ki.

Nétalán kívánt felvilágosítások és értesítések egyébiránt már most is szerezhetők az orsz. központi bizottság irodájában (Harminczad-utca 3. sz. a.), továbbá a Budapesten, Aradon, Besztercebányán, Brassóban, Debreczenben, Eszéken, Fiumében, Kassán, Kolozsvárott, Pécsen, Pozsonyban, Sopronyban,

Temesvárt, Szegeden, Zágrábban és Zenggen alakult vidéki bizottságoknál, valamint a kiállítási ügyekben közreműködésre hivatott Budapesten székelő következő országos egyletek és társulatoknál; ugymint:

Az országos képzőművészeti társulatnál; a magyarhoni földtani társulatnál, a mérnök- és építész-egyletnél, az országos gazdasági, az erdészeti és az iparegyesületnél.

Kelt Budapesten, 1877. május 2-án tartott ülésünkből.

Az 1878. évi párisi közkiállítás magyar országos központi bizottsága:

Gr. Szapáry Gyula,
bizottsági elnök.

Rakovszky István,
bizottsági titkár.

A rozskór vagy anyarozs.

Némely évben, kivált nedves forró nyáron vagy ha virágzás után hosszabb ideig tartó nedves hideg áll be, a rozskálásokon a rendestől eltérő képződmények vehetők észre. A rendes rozsszemek közt és ezeket nagyságban felülmulva, hosszú hamvaskék vagy barnás ibolyaszínű, többnyire görbült félholdalaku, ráncos süveggel ellátott 14—20 millimeter hosszú szemeket láthatni, melyek a nép nyelvén varjukörömnek nevezetnek. Ez a rozskór vagy anyarozs. Ilyenkor a polyvák mintegy olajba mártottak és a rozsföld közelében édeses, émelygő íz és szag érezhető. Ezen növény betegség, mely más pázsitfüveken és a nádnál is mutatkozik, igen veszedelmes, mert nemcsak, hogy legjobb esetben a termés nagy részét megsemmisíti, de az ily gabona élvezete egyszersmind mérges hatású és a mérgezés jelenségei oly feltűnők, hogy az anyarozs által előidézett baj, mely szédelés, émelygés, hasmenés, görcsökkel, lázzal és jellemző hemzsegéssel szokott fellépni, néha járványosan mutatkozik, — és már Caesar „de bello gallico” című munkájában megemlíttetik, — anyarozs-mérgezés, „Ergotismus” nevet visel.

E torzképződmény, e kóros jelenet, majd az idő viszonyosságainak, majd valamely rovar bökésének tulajdonított, migsem Tulasne bebizonyította, hogy az egy élődi gomba pusztító működése, mely sok pázsitféle növényen már fejletlen állapotban is észlelhető és sejtzálcáival — Hyphae — az ondók által befoglalt zsenge maghon alsó részét támadván meg, azt később szösz gyanánt mintegy nemezes hártáival burkolja be.

Ennek fenekén fejlődik és növekszik a varjuköröm nevét viselő tartós szarutelep — Sclerotium — ebből pedig szálnemű tönkön a piros gömböcskével ellátott rozsgomba — Claviceps.

A rozskórt okozó élődi gomba három fejlődési fokon megy keresztül mint süvénny — Sphacelia — szarutelep — Sclerotium — és rozsgomba — Claviceps.

A rozsgomba szálnemű magsejtei — Sporae —, melyek vagy a trágyában rejlettek vagy más füvekről, mint például a vadócrról — Lolium — jutottak a zsenge gabnavetésre, azon tulajdonságuknál fogva, hogy vízben megdagadnak és csiratömlőket bocsátanak, a rozst vagy más pázsitfüvet ellepven, kellő nedvesség mellett a maghon és terme körül azonnal ilyenmü

csiratömlöket hajtanak. Sejtszálcsáik — Hyphae — csakhamar minden irányban átfurdalják az ondókba burkolt termét és körülré fehér, barázdás magsejttelepet — Hymenium — képeznek, melyben hengeres árszálcsákon — Sterigma — csirasejtek — Conidia — füződnek el. E képlet neve süveny — Sphacelia, — mert a később fejlődőnek mintegy süvegét képezi.

Ezzel egyuttal czukortartalmu ragadós nedv választatik el, mely számtalan csirmagsejt által süritett cseppek alakjában bugyog ki a polyvák közül, ekkép áruva el az élődo gomba jelenlétét. Kühn szerint e csirasejtek már képesek süvenyt és anyarozst létre hozni. Hallier azonban azt állítja, hogy e rendkívül nagyszámu csirasejtek rögtön nem füződhetek el az árszálcsákról, sem nem hordathattak oda oly sokasággal a szél által, hanem miután a rozsgomba tömlő- vagy szármagsejtjei — Theca v. Stylosporae — a pázsittü maghon körüli czukortartalmu nedübe jutottak, ott az erjedés törvényei szerint szaporodhattak csak meg, lánczolatossá, tojásdad sejtek alakjában, melyek a szármagsejtekre hasonlítanak leginkább és melyek kiszárasztván az erjedésre képes nedvet, közbe fejlesztett szálcsáikkal nemezféle hártját képeznek a maghon és terme körül.

Elkészülvén a süveny, — Sphacelia, — szálcsái a magrejto, — Pericarpium — belsejébe hatolnak és a petét megkímélvén, belsei falán egy hártvás magsejttelepet, — Hymenium, spermatophorum — képeznek, mely lemezes és ránczos nyujtványainak gyors szaporodása által a magrejto falait csakhamar szétfeszíti, csupán felső foszlányos, később fényes barna részét tartván meg. A szármagsejtek — Stylospora — azalatt oly nagy mennyiségben füződnek el a magrejto belsejébe, hogy a keletkezo szarutelepek — Sclerotium, — az anyarozsnak szövedéke, ebből veheti eredetét, melynek a süveny egy nemét a váznak képezte volt.

Mihelyt De Bary szerint az első fejlődési fok tökéletes kiképzését elérte és a maghon egy lágy fehér gomba anyaggá változott át, azonnal észrevehető ennek fenekén egy apró hosszudad testecs, mely a süveny anyagától szilárdabb alkatánál fogva különbözik. Ez a szarutelep — Sclerotium — kezdete és eleinte finom, zsenge, könnyen elválasztható szálcsákból áll, melyek az azt körülvevo szövedékekkel, a süveny szálcsáival összekötve, csakhogy ezeknél szilárdabbak és tömöttebbek.

A szarutelep fölülete csakhamar ibolya színezetet nyer, mert a sejtek mindjárt a később képződő kéreg tulajdonságait veszik fel. A szarutelep azalatt a szármagsejtek gyors szaporodása következtében egyre fejlődik és olajcseppek elválasztása mellett azon szarunemü, néha harmadfél centimeter hosszú, többnyire görbült, a rozsnál tompított háromélu festté növi ki magát, mely közönségesen varjukörömnek vagy anyarozsnak nevezetik. Ennek fejlődésével megszünik a süveny — Sphacelia — növekedése és ez a magteleptől erőszakkal elválasztva a polyvák közt feltolatik; ez gyakran süveg gyanánt marad a varjuköröm tetején, később azonban összefonnyad és lehall.

Néha megcsik, hogy az élődo gomba a maghon alatt fejlődik és azt annyiban megkíméli, hogy csak a polyvák közül

tolja ki. Tulasne, Kühn és De Bary több esetre emlékeznek, midön a szarutelep tetején ép rozsszemeket láttak.

Minden szarutelep — Sclerotium — fejlődésénél, mint említve volt, nagyobb mennyiségü nedv választatik el viz, olaj vagy czukortartalmu cseppek alakjában, ez utóbbi leginkább a rozsgombánál Nemkülönbén minden szarutelep, elérvén tökéletes fejlődését, nyugalomba megy át, mely az egyes fajoknál rövidebb vagy hosszabb ideig, például néhány hétig, de hónapig is tart, míg ismét új életre ébred, miért is tartós telepek tekintendö.

Kellö nedvesség mellett a legtöbb esetben a csirazo szarutelepből, anyarozsból, közvetlen a fajnak megfelelő magtartók törnek elő. Fejlődésük rendszeren akkép történik, hogy a szarutelepekben bizonyos helyeken a sejtszálcsák tömegesen összeállanak és függélyesen a kéregnek feszülvén, azon keresztül törnek. A napvilágra jutott sejtszálcsák — Hyphae — némely csirmagvakat fejlesztö fajoknál egymástól elválnak, de legtöbb esetben és nevezetesen a rozsgombánál együttesen képezik a magtartókat. A magtartók kiléptével Tulasne szerint az olaj azonnal vizenyös folyadék által helyettesitetik, a szarutelep, az anyarozs vagy varjuköröm szövedéke meglágyul, a sejhártvány gyengébbek és elválhatók lesznek, alkatrészei tehát bomlásnak indulnak.

A szarutelepből kitért rozsgomba — Claviceps — fejceskéje, mely finom nyél által emeltetik, eleinte sárga, később piros, míg a tönk eredetétöl kezdve ibolya színezetü. A piros fejceske vagy gömböcske parányi likaesokkal van ellátva, melyek a magsejttartókba — Conceptacula — vezetnek. Ezekben hosszú tömlök képződnek, melyek mindegyike nyolcz tömlösejtet — Thecaspora — fejleszt. A tömlö lassacskán elenyészik és a megszabadult magsejtek a magsejttartóból kitolatnak, ezekről azonban nem egy könnyen hullanak le, mert ragadós nedvvel vannak körülveve.

Kühn szerint e tömlösejtek légmozgása által hordatnak más növények virágaira és közvetlen süvenyt — Sphacelia — képeznek; Hallier szerint azonban az anyarozsszal együtt a földre hullván, itt csiráznak és csak azután juthatnak szél által idegen virágokra.

Általános tapasztalatot, hogy nedves években és nevezetesen, ha gabnavirágzás idején gyakori esök járnak, mutatkozik leggyakrabban a rozskór és pedig legelőbb a vetések szélein, mely körülmény azt bizonyítaná, hogy az ezen veszedelmes betegséget okozó élődo gomba magsejtjei más, a bevett táblákat körülvevo pázsittüvekröl jutnak a gabnafélék — rozs, árpa, ritkábban zab és buza virágaira; miért is sem az egyes táblákat elválasztó pázsittümesgyéket, sem a körülvevo pázsittüszegélyeket nem kell tüni. Tény, hogy az utszélu vadóc — Lolium perenne — igen gyakran és a rozskór fellépésénél legdusábban van megrakva anyarozsszal. A szédító vadóc — Lolium temulentum —, a csomós ebir — Dactylis glomerata —, a sugár csenkesz — Festuca elatior —, a tarack és káka perje — Triticum repens et junceum — és más füvek szinte gyakran táplálják az anyarozst.

Ezek kiirtása, legalább a gabnaföldök szomszédóságában,

valamint okszerű vetésforgás volna az egyedüli szer ezen kör terjedésének megállítására. A váltórendszer vagy vetésforgás azon oknál fogva, mert tudva van, hogy bizonyos elődi gombák mag- és csirasejtjei csak bizonyos növényeket támadnak meg, ha tehát az illető ipar-, gabna-, kapa- vagy takarmány-növény csak több év múlva kerül ismét vissza ugyanazon táblába, az elődi gombák magsejtjei, melyek a földben létezhetnek, az alatt bizonyosan kivesztek. Magától érthető, hogy vetésre csak is ép szem használandó, még pedig egészséges vidékről, mert ki beteges szemet vet, nem várhat tökéletes és egészséges termést. Ajánlható továbbá — valamint az üszög ellen szokásos — a vetőmagnak rézgálicz — kékgálicz — oldatban való áztatása, mert ezáltal a magvakra netalán ragadt magsejtek elpusztulnak.

Ezen áztatás legcélszerűbben történik, ha 32 liter vizre fél kilogramm kék- vagy rézgáliczot számítunk, mely utóbbi könnyebb feloldás végett az említett víztömeg egy melegített részével öntető le. Az illető kádban vagy teknőben a folyadék legalább 4 centiméternyivel haladja felül a vetőmagvat, mely benne többszöri keverés, közt 12, — legfeljebb 14 óráig ázzék. Ez idő múlva a vetőmag szárítás végett kiterítették, gyakran megforgatassák és néhány óra múlva — géppel 24 óra múlva — elvetessék.

Meg volt említve, hogy az anyarozs élvezete kártékony; szükséges tehát, hogy a gabona jó magválasztó rostával tökéletesen kitisztítsák, a kiválasztott anyarozst pedig vagy el kell rögtön égetni, hogy el ne terjedhessen, vagy pedig gyógyszerárban eladni, miután a „Secale cornutum“ bizonyos bajokban gyógyerejű. Ha pedig meg akarjuk tudni, vajjon a liszt tartalmazza-e ezen mérges anyagot, következő kémszerrel kell élnünk. Kémlelő üvegbe egy rész lisztet és hasonmennyiségű eczetégenyt (Essigäther) tegyünk, melyet azután csekély mennyiségű jegedett sóskasav (Oxalsav) hozzátevéle mellett lassan, felforrásig melegítsünk. Ha e folyadék kihülés után vöröses színű, jele, hogy anyarozs van a lisztben.

(Természet.)

Dr. Hohenauer Ignác.

Szerszám és épületfa.

Városok, faluk, általában lakottabb helyek közelében ritkulnak az erdők és ha csak lehetséges szántóföldekké, kertekké alakulnak azon területek, melyek régentén, vagy az alig mult időben őserdőt képeztek.

Emberi lakok közelében az erdei fák rendszeren elsatnyulnak és sajnálatra méltó alakot öltenek, tehát legfeljebb tűzevalót, de csak igen ritkán épület és szarufát szolgáltatnak. A jó haszonfát távolabb eső hegységekben kell keresnünk azért, mert ott a rozszakarat és kapzsiság nem akadályozza a fát növéseben.

Az épület és szerszámfa mindig meg van az ára, és ez oknál fogva a távolabb helyekről való szállítási költségek inkább megtérülnek, mint a csekélyebb értékű tűzifa termelésnél.

Ki nincs azon helyzetben, vagy hol az erdőterület viszonyai nem alkalmasak arra, hogy nyert faanyagok olcsó vízi úton szállitassanak, az helyesebben cselekszik, ha épület, szerszám

és egyéb haszonfát iparkodik előállítani és felhagy a tűzifa vágatással. E tekintetben azonban a helyi viszonyokhoz kell alkalmazkodni.

A kis és nagy levelű hársnak fájából hasznos házi eszközök teknyők, asztalok, rajztáblák készülnek, virágja a gyógyszerárban szerepel, leveles galya pedig kitünő lomb takarmányt szolgáltat.

A tölgyfa vízi és alépítésekre megbecsülhetlen anyagnak tekinthető, vasuti alapfák, hajók, vízimalmok, hidoszlopok tölgyfából készülnek. A cserfa inkább tűzevalónak használtatik. A kocsános és kocsántalan tölgynek fája, asztalosok, bognárok, kádárok által sokra becsültetik. A kocsántalannak fája nehezebb a kocsánostölgy fájánál. Vízi építésekre kedveltebb a kocsántalan tölgy.

Az erdei bükkfa a legjobb tűzre való szolgáltatja, készítenek belőle dongát és egyébféle szerszámot, továbbá némely hegyes vidéken még zsindey csinálásra is alkalmaztatik, azonban a bükkfa zsindey nem sokat ér.

Az egérfa vízi építésekre a legkitünőbb anyagot adja.

Körös és szilfa nélkül jóra való bognár műhely nem lehet, körösfából kalapács nyelvek, evezők, kocsirudak, továbbá igen szép butorok készíttetnek. A szilfának tartóssága a tölgyfáéval vetekedik, régi épületekben teljesen épp szilfarendák találtatnak, melyek keszedetésük után kifürészelve még butorboritéknak is alkalmasok.

A nyírfa meglehetősen gyorsan nő, szívós fája miatt tartós kocsirudak és evezők készülnek belőle. Fialat hajtásaiból seprük kötetnek.

A gyertyánfa jármok tartósságuk miatt igen kedveltek, kaptafák, facsavarok, gyaluk, fejszenyelek, kerékfogak gyertyánfából készíttetnek.

Az iharfa esztergályosok, bognárok, asztalosok által nagyon keresett czikk, butor boritéknak és parketirozásra szép anyagot szolgáltat. Iharfából készült csizmatalp szegek többre becsültetnek a nyírfa szegeknél.

A diófát az asztalosok jól fizetik, bognárok kerék talpnak használják.

A vadgesztenye fáját mindenféle esztergályosok, asztalosok és zongora készítő keresik, liszté őrölt fája papíros készítésnél használtatik, továbbá faczipők, kanalak és kisebb teknyők ugyancsak gesztenyefából készíthetők.

A különféle nyárfák mint tüzelő anyag csekély értékűek, azonban teknyők, itató vályuk, lapátok, villanyelek, faczipők készítésére igen alkalmasok, esztergályos munkákra, finomabb fafaragványoknak nagyon kerestettek, újabb időben fájának könnyűsége és szívóssága miatt vasuti kocsik készíttetnek belőle, végre liszté őrölve papíros készítésnél használtatik.

A vörös fenyőnek fája a legkülönbébb czélra alkalmaztatik, szárazban, vízben, nyirokban, istállóknak, ser és szesz földékben nagy tartósságot tanusít. Dicsérendő tulajdonai közé tartozik, hogy nem reped, nem vetemedik meg és a faszú nem bántja. Az ágnélküli szálak még árboczoknak is használtatnak. Kitünő ajtó és ablak felek készülnek belőle. Szene nem sokat ér, mert kiégetése után csak törmelék származik.

A jegenye fenyő fáját leginkább asztalosok becsülik, mert tiszta ág nélküli sima deszkát szolgáltat, továbbá mint épületfa kielégítő horderőt tanusít. Gyenge gyökérzete miatt a szelek nagy károkat szoktak fenyő erdőkben okozni. Viz- és alépítésekre ajánlható.

A szurkos fenyő egyike a legnagyobb tülevelű fának, tartóssága miatt vízépítésknél használtatik. Hegyes vidékeken még vasuti talpfák is készíthetők belőle, csinos padozat-deszkák, viz és tej tartó edények fenyőből készülnek. Fehér deszkát, ruganyos gerendát és jó zsindelet ad a szurkos fenyő.

A Tisza fenyő alig híhető magas kort ér el, mai nap is léteznek 2—3 ezer éves fák. A rómaiak és görögök halálának nevezték. Tartós épületfát szolgáltat.

Ébner Sándor.

Az aszat, zsoltina, irtása.

Asztnál alig látunk elterjedtebb gyomot szántóföldeinken; néha egész területek vannak általa ellepve. Hogy mennyi bajt okoz a gazdának, eléggé ismert dolog, különösen némely esztendőben igen nagy mennyiségben szokott előfordulni és annál bujábbban nő, mentől hűvösebb és nedvesebb a tavasz. Közönséges irtási mód a rendes gyomlálás és kibökődés az e célra készült gyomláló vasakkal, sokszor azonban ennek dacára is ismét kisarjadzik. Gyökere ezen gyomnak igen mélyen hatol a talajba néha 1—1½ méternyi mélységre és igen szívós életű, néha mély szántás után is ismét sarjadzik. Ha sekélyen kivágatik, csak levegő és világosság ne hiányozzék, ismét kihajt. Oly földeken, melyek lóherével bevettetnek, az aszat rendszeren kivész. Az első évben a lóherében is találunk még aszatot, de kétszer vagy háromszor lekaszáltatván, miután gyökere a többszöri sarjazásra minden erejét kiadta, maga is elpusztul.

Legtöbb aszat szokott a tavaszi vetésekben mutatkozni; az ősziekben leginkább akkor, ha ritkák. Ha oly őszi után, a melyben aszat volt, tavaszt vetünk, ebbe az aszat, különösen ha az idő hűvös és nedves, igen elszaporodik; ha azonban a tavaszinak kedvez az időjárás és ez gyorsan fejlődik, akkor az asztnak irtása kibökés által sikerülhet, mert a buján növe tavaszi az aszat fejlődését nem engedi. Ellenben, ha a tavaszi vetés ritka vagy az idő kedvezőtlen, akkor az csak lassan fejlődhetvén, ha az aszatot ki is vágjuk, nem sokat használ, mert a sarjak gyorsan nőnek és a tavaszi vetést elnyomják. A tavaszi vetésekből nem célszerű nagyon korán az aszatot kivágni, mert akkor, mielőtt a vetés képes volna azt elnyomni, ismét kisarjad és a vetésen erőt vesz; ha később vágjuk ki, a tavaszi vetés még mielőbb az aszat gyökere új sarjakat hajthatna, megerősödik és az aszatot elnyomja. Mély szántás, okszerű vetéssforgás és kapás növények termesztése által szinte képesek vagyunk az aszat terjedést meggátolni. Az aszat tökéletes és biztos kiirtására ajánlatik az alagesövezés is. Miután rendszeren nedvesebb talajokon találjuk nagy mennyiségben, a nedvesség, vagy is annak eltávolításával a mellett mély szántással sikerülni fog az aszat kipusztítása is. Hogy ezen költséges eljárás alkalmazható-e? a félett a helyi és gazdasági körülmé-

nyek határozhatnak csak. Célszerű még az olyan földeket, a melyekben aszat van, ősszel először sekélyen, tél előtt pedig mélyen feltörni.

Végre az utakon, ut szélein és más helyeken előforduló aszatot lelkaszálni és nem engedni, hogy magot hozzon, mert magvát a szél messzire képes elhordani.

Walter Lajos.

A nemes füz művelés mellékteendőiről.

Első teendőnk, hogy füztelepeinket a káros befolyásoktól lehetőleg óvjuk u. m.

Szárazság miatt a magasabb fekvésű helyeken a nemes füz fajok tenyésztése nem igen sikerül, mivel a talajban nincsen annyi nedvesség, hogy a füz tenyésztésére elegendő legyen. E bajon az öntözés által segíthetünk.

Az elposványodás ellen segíthetünk azzal, ha füztelepünkről a felesleges vizet nyílt árkokon levezetjük.

A gyomok közül legveszélyesebb ellensége a füztelepeknek a vad szulák (*Convolvulus saepium*), mert ez a fiatal csemetéket körülfonja és növésükben gátolja. E bajt megakadályozhatjuk (de meg is kell akadályozni) azzal, ha e gyomot nem engedjük felnőni, hanem még fiatal korában kiirtatjuk.

A bogáncs kóró (*Cirsium arvense*) és a csalán (*Urtica dioica*), szintén nagyon károsak, mert ha nagyon magasra fel nőnek, a csemetéket növekvésükben gátolják; ezek is gondosan irtandók.

A többi magasra fel nem növe gyomokat, az által tehetjük ártalmatlanokká, ha a füztelepet száraz időben gondosan kapáltatjuk.

A férgek közül, melyek a füzesekben nagyobb károkat szoktak előidézni, kettő van megemlíteni való, és ezek: *Chrysomela populi* és *Chr. tremulae* álczái, mert ha nagyon elszaporodnak, az egész füztelepet semmivé teszik. Az irtási módok közül, a kézzeli leszedést és megsemmisítést ajánlhatjuk.

A fagy az április és majusi éjjeleken nagyon károsan hat a füzesekre, mert ha a füzek hegyei elfagynak, oldal hajtások keletkeznek, melyek ha annyira meg is nőnek, hogy héjazásra alkalmasak lesznek — de a vesszők alsó végei 30—60 cmtr. hosszúságban hasznavehetlenekké válnak. Továbbá a fagy azon kárral is jár, hogy bibiresokat és kinövéseket okoz, melyek a vesszőt héjazás és hasításra alkalmatlanná teszik. A fagy által legtöbbet szenved a *Salix vitellina aurea*, aranyfüz, legkevésébbet pedig a *Salix uralensis caspica* spárgafüz.

A fagykárak megakadályozására egy módot lehet ajánlani t. i. ha az ültetvények éjszakai oldalát canadai nyárral beültetjük, a mi a fagynak hatását a füzestől némileg visszatartja.

A jég is okozhat a füzesben károkat, de azt egészen soha meg nem semmisíti. Ha korán éri, azok újból kihajtanak, ha pedig későn, akkor azoknak csak hegyeit sérti meg, mivel ekkor már a füzvesszők ki vannak fejlődve. A kár a vesszők értékének felére vehető fel.

Az ültetvények ápolása alatt azoknak tisztán és porhanyón tartását értjük, a mi 1—2 és a szükség szerint 3 kapálásból is állhat.

Enyedi.

A luczernanövény évenkénti gondozása.

A luczernát minden kaszálás után, ha lehet birkával já-rassuk meg. A birka nemcsak, hogy még sok szénáértéket felszedetet, de másrészt luczernánkat az aranka elszaporodásától is megmenti. Az aranka ugyanis élődi növény lévén, a mint futásait az éltét tápláló növényre, a luczernára befészkelte: megszünteti a gyök koronájából való további hajtást — a futások kibocsátását. A luczerna hajtásai lerágásával az aranka futásai is lerágnak s így az aranka tüdejétől megfosztatván, az kivész. Ezen eljárás által luczernánkat már előre óvjuk az elarankásodástól.

Igen jónak tartom a kaszálás utáni megfogasolást is. A fogas boronával ugyanis a föld kérgét felkarcolván, mintegy porral behintjük, mi által a kiszáradást akadályozzuk. Okvetlenül szükségesnek tartom azonban a luczernát ősszel egy porhanyító boronával, melynek alakját egy más alkalommal leírom — felturkáltatni. Ezeu felturkálás által mintha csak felszántatnék a föld, a téli nedvességnek, fagynak behatóságára előkészítették. Ezt megelőzőleg a vakondokturásokat is szét kell hányatni. S ugyancsak igen hasznos télire jó porhanyó trágyával, főként hamuval, mész hulladékkal meghordatni, bár jó televényes földön az nem épen szükséges, mert a luczernalevél hulladékai által több trágyát pótol vissza, mint a mennyit a földből kiszív. Így felturátván s porhanyóssá tétetvén a luczernát, viszont tavasszal, a vakondokturások széthányása után az meghengerezendő, hogy az egyes növények töve mintegy megtömetvén, erősebb állást nyerjenek. Hogy azonban az összetömt föld tulságosan össze ne száradjon, a hengerezés után 2—3 napra, ha időközben eső meg nem áztatta, a mikor a földnek megpirulását be kell várni, egy könnyű boronával meg kell jártatni.

Tanácsos még tavasszal a luczernából egy ügyes és megbízható ember által a dudva gyomféléit kiszakgattatni, illetőleg kiszurkáltatni. De okvetlenül szükséges azonban, hogy az u. n. kutyatejet (euphorbia), mely az állatoknál mérgezést okoz, kipusztíttassuk.

Tudjuk azt is, hogy a luczerna az álló vizet nem bírja ki, az többnyire pusztulását okozza, azért is a vizet ideje korán le kell folytatnunk. De még így is a legnagyobb gondozás mellett sem vagyunk képesek a vizállásos helyen a luczernást elég tömötté alakítani, azért is legcélszerűbb az ily helyeket mindjárt a kezdetben hollandi herével vagy is bodorkával s fűmagvakkal bevettetni, melyet a tavaszi boronálás után eszközölhetünk. Ugyanekkor a ritkás helyeket felkapáltatván, szintén bevethetünk luczerna vagy tetszés szerint egyéb fűmagot is. Egyik főkéllék mindenesetre az, hogy a luczerna között oly növény ne türessék, mely a takarmány értékét kissebbíti, vagy azt rontja s ugyszintén olyan, melynek magja a luczerna magjából könnyen ki nem választható.

De különösen tüzzel vassal irtandó az aranka. Az aranka

leginkább az első kaszálás után adja fel magát. Ekkor kell tehát irtását fogamatba venni. Irtásának sok módja van. Én legcélszerűbbnek tartom az arankás helynek lekaszáltatását, azután pedig kapával lenyesetését egy pár hüvelyknyire a föld színe alatt is és inkább néhány tö luczerna vesszen el, mint-hogy csak egy szál aranka is megmaradjon. Az így lekaszált luczerna és felnyesett föld a legnagyobb óvatossággal ponyvás szekérré rakatván, a földről kihordattatik és elégettetik, hogy valami uton módon sem magja, sem töve vissza ne jusson a luczernás földre. Ily eljárással én arankamentes luczernásokkal merek dicsekedni.

Dömötör László.

A faiskola védelme.

A faiskolának minden esetre igen védett helyen kell lennie, azaz annak szilárd és sűrű kerítéssel való bekerítése elkerülhetetlen, hogy azon keresztül a kártékony állatok a csemetékhez ne juthassanak. Sokan a faiskola kerítéseül különféle eleven sövényt ajánlanak, mely ha eléggé megerősödik, vissza tarthatja ugyan a nagyobb házi állatokat, de oly eleven sövény még nem létezik, melyen a nyul át nem mehetne, már pedig a hol a nyul szabadon járhat, még gondolni sem lehet arra, hogy ott oltovány csemeték nagyobb mennyiségben neveltessenek, mert az a lehetetlenséggel határos, hogy csak 5—6000 csemete is minden télen bekötés vagy kenés által megvédessék.

Faiskola kerítésnek legalkalmasabb a deszka- vagy sűrű léczkerítés, mely egyfelől az állatok ellen elegendő védelmül szolgálhat, míg másrészt a levegőnek is szabad mozgást enged mindenfelől.

Gábor József.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Mocs, 1877. május 19-én.

Minden gazdasági czikk rosszul mutat, az őszi vetések vagy egészen, vagy felében elpusztultak; a sok eső miatt üresen is szekérré járnai nem lehet, tavaszi szalmás és kapás vetést keveset, azt is rosszul tehetjük. A moci vásár rosszul folyt le, mert kevés és gyenge marhák jöttek, a vevők azonnal vissza utaztak, egy pár ökör 250—350, egy tehén 50—80 frtig kelt el. Gyümölcs nem lesz a hideg szelek miatt, a szőlő is megkésést és rosszul hajt.

Nagy József.

Magyar-Igen, 1877. május 19-én.

Folytonos eső annyira vizenyössé tette a talajt, hogy azon munkálkodni lehetetlen és így a tengeri vetés még befejezve nincs, a mi elvettett sem igen akar kikelni, mert meleghez még alig jutott. Az ősziek közül a rozs nem sokára virágozik, a buza magasabb helyeken szép, alantabbi helyeken azonban mind kettőbe sok és sűrű folatok láthatók, melyek a rothadásnak jelei. Egyáltalán gabnaneink megdülésétől tarthatunk. Reteken a savanyu füvek szépen diszlenek, legelőkn viztőcsa viztőcsát ér, a hegyipatakok folytonosan garázdálkodnak, e miatt a közlekedés nagyon bajos, gyakran meg is szűnik. Burgonyánk még alszik, pedig már régóta földben van. Szőlők sok helyen még a földön hevernek, az első kapálás még befejezve nincs, a növés lassu, levele alig hogy megnőtt. Gyümölcs termésre sem nagyon számíthatunk, mert a míg melegebb volt pusztítottak a hernyók, most pedig azok nélkül, nagy mértékben hull a még kicsiny gyümölcs. E hó 15—16-án tartott vásár igen rossz volt, alig 20—30 drb. szarvas-

marha, néhány borju, kevés számu juh és sertés, kereslet és kínálat nem vost kielégítő. Marháink külömben egészségesek.

Rösler Károly.

Torda-Sz.-Mihályfalva, 1877. május 20-án.

Gazdaságunk a sok esőzés miatt leirhatatlan sanyaru állapotba jutott! Törökbuza vetésünk fele részben sincs bevégezve és ha így tart, nem is lesz! Gabonánk mind vízben vannak, már csaknem megfulladnak, sinlenek és sárgulnak, a rozs hányja fejét és ilyen idő mellett a virágzás rendszeren le nem folyhatván, léha lesz, e mellett a rozsdától is félhetünk. A korai törökbuza vetés kikelt és már kapálni való lenne, ha lehetne; most tűnik ki, hogy a szőlőkben sok a vak fa, a gyümölcsfákat pedig a számtalan hernyó koppasztotta le. A régi Aranyosszék felét elverte a jég.

Nagy Dénes.

Küküllővár, 1877. május 22-én.

E hó 17-én délután 3—4 óra között borzasztó jég és víz általi rombolásoknak vala színtere e környék. Küküllővár, Boldogfalva és Szász-Vesszős határán az iszonyu jégverés teljesen tönkretette a kintünöz hozammal kecsgetett repcét, az őszi gabnaféléket, a mesterséges takarmányosok szép termését, a szőlőket és gyümölcsösöket. — A jég oly sebes és oly nagy volt, hogy a szőlő karikáit is mind összetördelte és oly nagy mennyiségben hullott, hogy még 20-án is lehetett látni belőle. — Ugyanezen időben A.-Bajom, Tatárlaka, O.-Karácsonfalva, O.-Bükkös és Bázna községekben nagy felhőszakadás idézett elő kiszámíthatatlan károkat és több emberélet is esett áldozatul; szarvasmarhák, lovak, egész nyáj kecskék veszték el a rohanó árban, házakat, butorokat, eszközöket, hidakat, egy szóval mindent, mit útjában talált, sepert el az iszonyu víztömeg. Ezen idő óta éjjel nappal szakadatlanul esik az eső és a föld annyira át van ázva, hogy a hegyoldalak több helyen omladozni kezdettek. A tavaszi vetéssel azon gazdák, kik homokosabb földdel és jobb erővel bírnak, vége felé járnak, mások közepe táján, némelyek azonban alig kezdhették meg; általában véve a törökbuza vetés e környéken csak fele részben van elvégezve. A szántás nagyon nehezen ment, mert a sok eső megtömtömitette a talajt. Rétfjeink viz alatt vannak és Isten tudja mi lesz velük, ha még sokáig így tart az idő. Egy pár környékbeli község marhaállománya, mert a takarmány elfogyott és hegyi legelő helyett csak lapály legelőivel bír; melyeken a víz miatt a marhát nem legeltetheti, az éhséggel küzd. Egyébiránt az állatok egészségesek. Gabona ára magas, egy hectoliter törökbuza 6 frt o. é.

Balaskó Ferencz.

Torda-Koppánd, 1877. május 23-án.

A tavaszi munkálatok sora nálunk mártius utolsó hetével nyílt meg: zab, árpa, répa, búkköny, tavaszi buza és mák gyorsan elvetettek; a tervbe vett faültetések nagy nehezen és többszörös félbeszakítással befejeztettek. Április 18-ig csak megkezdettük a törökbuza vetést, de ekkor az eső oly rohammal köszöntött be és oly huzamosan tart, hogy csak az időközi egy két napi szünetelést felhasználva folytathattuk azt, ugyszólván sárba keverve a magot. A törökbuza vetés már szinte késő, csak nagyon kedvező ősz segíthetne, azon gondolkozunk, hogy mimódon használhassuk a törökbuzával bevetni szánt laposabb helyeket, köles és haricska még nem késő, csak a magbeszerzés és a kásátörő malmok hiánya, mely nélkül a kölest értékesíteni itt nehéz, szolgálnak akadályul. Április 21, 25, 26 napokon 1—2½° R (hideg) fagy volt és ez a szép reménnyel biztató szilva és barackz termést tette tönkre. A őszi vetések a kezelésem alatt álló gazdaságban jók, míg a községbéliek azok nagy részét kiszántották. A gazdasági állatok egészségesek, szaporulatok kedvező volt.

Dózsa István.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Déva, Fogaras, Gy.-Fehérvár, Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tized részét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P.o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészét, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának áral

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig 5 és 6% kamat mellett törlesztésre, rövid idő alatt és 5000 frton felülieket még előnyösebb módzatok mellett gyorsan eszközöl, bővebb felvilágosítással készséggel szolgál.

(3) (9—26)

a hatóságilag engedélyezett általános „Ipar és keskedelmi ügynöki iroda” Kolozsvárt, párisutoza, 19. sz. saját ház.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

TAUFFER FERENCZ

magkereskedő Kolozsvártt,
ajánl vetőmagul:

hópehely, fehér rózsa, Extra Early Vermont és Early Rose burgonyákat, valódi oberndorfi sárga takarmány répa magot, melyből kívánatra mintául répákkal szolgálók, továbbá nagy választékú gazdasági, kerti és virágmagvakat, Pignoletto törökbuzáat, Saynor- és Cook-féle angol kertész késeket és ásókat.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve szolgáltatnak ki.

(1.)

(21—52)

Triesti általános biztosító társaság.

(Assicurazioni Generali.)

Figyelmeztetés!

Van szerencsénk a t. cz. biztosító közönséggel tudatni, mikép Kolozsvártt egy főügynökséget alakítottunk, a melynek vezetésével **RETY JÓZSEF** ur bízott meg. Budapest, 1877. május hó 1-én.

(28.)

(3—3)

A triesti általános biztosító-társaság magyarországi
vezérügynöksége.

Ellenberger.

Krellwitz.

Rott.

Hivatkozva a fennebbi körözünyre, bátorkodom az általam képviselt, jó hírnevéről ismert társaságot a legjobban ajánlani; felkérvén egyszermind az igen tisztelt nagy közönséget, bármiüemü biztosítási ügyekben bizalommal hozzám fordulni.

A legolcsóbb díjak és a legkedvezőbb feltételek mellett társaságom biztosít:

tűz- és villám-, jég- és szállítási károk ellen; mivel továbbá az ugynevezett életbiztosításokat is és pedig a legkiterjedtebb combinációkban.

Bármiféle felvilágosítással készségesen szolgál:

a triesti általános biztosító társaság

„FŐÜGYNÖKE“

RETY.

Nagyobb városokban és községekben
ügynökök
alkalmaztatnak.

Kolozsvártt, bel-magyarutca 1. sz.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo	
helye	napja	liszta	buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n												
Beszterce	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28	
Brassó	maj. 18.	1150	865	625	520	355	610	200	100	360	40	
Csik-Szereda	maj. 16.	1250	1000	775	700	430	630	600	200	175	28	
Déás	maj. 22.	1200	1080	690	—	300	650	520	240	200	36	
Déva	maj. 5.	1200	1000	850	650	800	650	400	180	200	40	
Erzsébetváros	maj. 19.	900	750	650	—	500	450	350	180	300	40	
Fogaras	dec. 14.	775	670	450	450	200	600	140	30	—	24	
K.-Fehérvár	maj. 12.	1070	860	684	—	410	624	350	170	300	42	
Gy.-Sz.-Miklós	maj. 19.	975	700	650	650	275	650	120	25	—	32	
Kolozsvár	maj. 24.	1150	—	745	—	360	645	220	220	320	42	
M.-Vásárhely	maj. 17.	1050	840	760	360	325	550	350	70	380	38	
Naszód	maj. 17.	—	830	—	—	290	525	250	100	250	28	
Nagy-Enyed	maj. 17.	1000	800	600	—	350	685	340	120	235	40	
N.-Szében	maj. 18.	1050	870	650	600	400	670	260	140	350	40	
Segesvár	maj. 17.	1040	800	700	—	370	650	190	80	190	40	
S.-Sz.-György	maj. 14.	1200	1050	650	530	350	610	250	150	200	32	
Szamosujvár	maj. 15.	1125	675	610	—	295	570	400	80	500	38	
Sz.-Régen	maj. 17.	1125	680	665	—	—	570	290	140	320	36	
Sz.-Udvarhely	maj. 15.	1200	900	800	—	380	650	250	50	220	36	
Torda	maj. 12.	1200	900	720	—	400	650	380	30	300	36	
V.-Hunyad	april. 28.	1035	700	800	—	400	570	200	100	300	40	

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akarhányszor változtatathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 4-6 7-12 13-18 19-24 25-30 31-36 37-42 43-52										
	széri hirdetésnél										
	f o r i n t										
¹⁶ / ₁₆ v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
⁸ / ₁₆ v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
⁴ / ₁₆ v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
² / ₁₆ v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
¹ / ₁₆ v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt, engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.